

L'ÍNDIA DAVANT LA GUERRA IMPERIALISTAⁱ

Lev Trotski

25 de juliol de 1939

Versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “La India ante la guerra imperialista”, en *Escritos* tomo XI, volumen 1, pp.32-42, Editorial Pluma, Bogotá, 1976

Benvolguts amics:

S'aproximen amb força implacable esdeveniments gegantins i terribles. La humanitat viu l'expectativa de la guerra. Aquesta, per descomptat, arrossegirà en el seu remolí als països colonials i modificarà vitalment els seus destins. Els agents del govern anglès pinten l'assumpte com si en la guerra es jugaren els principis de la “democràcia”, a la que cal salvar del feixisme. Totes les classes i els pobles han d'estar nucleades al voltant dels governs “pacifistes”, “democràtics”, per a expulsar als agressors feixistes. Llavors es salvarà la “democràcia” i s'implantarà per a sempre la pau.

Aquesta lletania es recolza en una mentida deliberada. Si al govern britànic l'interessa realment el floriment de la democràcia té una oportunitat molt senzilla de demostrar-ho: alliberar totalment l'Índia. El dret a la independència nacional és un dret elemental. Però en realitat el govern de Londres està disposat a lliurar totes les democràcies del món a canvi d'una dècima de les seues colònies.

Si el poble hindú no vol seguir esclau per tota l'eternitat ha de denunciar i rebutjar aqueixos falsos predicadors que afirmen que l'únic enemic del poble és el feixisme. Hitler i Mussolini són, no hi ha dubte, els acèrrims enemics dels treballadors i tots els oprimits. Són botxins sangosos que mereixen l'odi dels treballadors i els oprimits de tot el món. Però són, abans que res, els enemics dels pobles alemany i italià, sobre les esquenes dels quals es recolzen. Les classes i els pobles oprimits, com ens ho ensenyaren Marx, Engels. Lenin i Liebknechtⁱⁱ, han de cercar sempre llurs enemics dins de les seues pròpies fronteres, en els seus opressors i explotadors immediats. A l'Índia aqueix enemic és, fonamentalment, la burgesia britànica. L'enderrocament de l'imperialisme anglès assestaria un colp terrible a tots els opressors, inclús als

dictadors feixistes.

A la llarga els imperialistes es diferencien uns d'altres per la seua forma, no per la seua essència. L'imperialisme alemany, que no té colònies, es posa l'aterridora màscara del feixisme amb les seues protuberants dents de llop. L'imperialisme britànic, satisfet amb les seues immenses colònies, amaga les seues dents de llop darrere la màscara de la democràcia. Però aquesta democràcia existeix només per a la metròpoli, per als quaranta-cinc milions d'habitants (o, millor dit, per a la burgesia governant) del centre metropolità. L'Índia està privada no sols de la democràcia sinó del dret, més elemental, a la seua independència nacional. La democràcia imperialista és així la democràcia dels propietaris d'esclaus alimentada per la saba vital de les colònies. Però l'Índia anhela la seua pròpia democràcia, no servir de fertilitzant dels esclavistes.

Els que desitgen acabar amb el feixisme, la reacció i totes les formes de opressió han de derrotar l'imperialisme. No hi ha cap altre camí. No obstant, no es pot aconseguir aquest objectiu amb mètodes pacífics, amb negociacions i promeses. Mai els esclavistes alliberaren voluntàriament els seus esclaus. Només la lluita valenta, resolta del poble indi per la seua emancipació econòmica i nacional pot alliberar a l'Índia.

La burgesia índia és incapaç de dirigir una lluita revolucionària. Està estretament lligada a l'imperialisme britànic i en depèn. Tremola per les seues propietats. Tem a les masses. Busca compromisos amb l'imperialisme britànic, no importa quin siga el preu i adorm les masses índies amb esperances de reformes atorgades des de dalt. El líder i profeta d'aquesta burgesia és Gandhiⁱⁱⁱ
Líder impostor i fals profeta!

Gandhi i els seus semblants desenrotllaren la teoria que la situació de l'Índia millorarà constantment, les seues llibertats es veuran ampliades de continu i es transformarà gradualment en un domini per la via de les reformes pacífiques. Més tard, tal vegada fins aconseguisca la independència total.

Aquesta perspectiva és falsa fins a la medul·la de l'os. Les classes imperialistes estaven en condicions de fer concessions als pobles colonials i als seus propis obrers quan el capitalisme feia una marxa ascendent i els explotadors podien recolzar-se fermament en un augment cada vegada major dels guanys. Avui en dia ni parlar es pot d'una situació com aquesta. L'imperialisme mundial està en decadència. La situació de les nacions imperialistes es fa dia a dia més difícil, mentre que les contradiccions entre elles s'agreugen cada vegada més. L'armamentisme monstruós devora una part sempre creixent dels ingressos nacionals. Els imperialistes ja no poden atorgar concessions serioses ni a les

seues pròpies masses treballadores ni a les colònies. Es veuen obligats, per contra, a recórrer a una explotació cada vegada més bestial. Precisament en açò s'expressa l'agonia del capitalisme. El govern de Londres, per tal de mantenir llurs colònies, mercats i concessions a Alemanya, Itàlia i Japó no vacil·la a segar milions de vides humanes. ¿És possible, sense perdre el sentit comú, albergar alguna esperança que aquesta oligarquia financera salvatge i avara alliberarà voluntàriament a l'Índia?

Pot ser que un govern de l'anomenat Partit Laborista reemplace el govern tory^{iv} Però açò no canviarà res. El Partit Laborista, com ho testifiquen tot el seu passat i el seu programa actual, no es diferencia en res dels tories en allò que fa a la qüestió colonial. El Partit Laborista, en realitat, no expressa els interessos de la classe obrera sinó només els de la burocràcia i l'aristocràcia labor britàniques. La burgesia està en condicions de llençar-li sucosos mossos a aquest sector social justament perquè explota despietadament les colònies, sobretot l'Índia. La burocràcia labor britànica, tant la del Partit Laborista com la dels sindicats, està directament interessada en l'explotació de les colònies. No té el menor desig de pensar tan sols en l'emancipació de l'Índia. Tots aquests cavallers, el major Attlee, Sir Walter Citrine i Cia.,^v estan disposats a titllar de "traïdor" el moviment revolucionari del poble indi en qualsevol moment, a acusar-lo d'auxiliar de Hitler i Mussolini i a recórrer a mesures militars per a la seua supressió.

En cap aspecte és superior la política actual de la Internacional Comunista. Per cert, fa vint anys, quan es va fundar la Tercera Internacional o Internacional Comunista, aquesta era una organització genuïnament revolucionària. Un dels seus objectius més important era l'alliberament dels pobles colonials. No obstant això, avui només resta el record d'aquest programa. Els dirigents de la Internacional Comunista fa molt de temps que es constituïren en simples ferramentes de la burocràcia de Moscou, que aixafà les masses treballadores soviètiques i es transformà en una nova aristocràcia. En les bases dels partits comunistes dels distints països, inclús de l'Índia, hi ha, sens dubte, molts honestos treballadors, estudiants, etcètera, però no són ells que determinen la política de la Komintern. La paraula definitiva la té el Kremlin, que no es guia pels interessos dels oprimits sinó pels de la nova aristocràcia que governa l'URSS.

Stalin i la seua camarilla, en funció de l'aliança amb els governs imperialistes, renunciaren completament al programa revolucionari d'emancipació de les colònies. Així ho declarà obertament Manuilski,^{vi} un dels dirigents de la Comintern, quan va declarar en l'últim congrés del partit de Stalin, realitzat a Moscou al març d'aquest any: "Els comunistes posen en primer pla la lluita per la conquesta del dret d'autodeterminació de les nacionalitats esclavitzades pels

governos feixistes. Exigeixen la lliure determinació d'Àustria [...], els Sudets [...], Corea, Formosa, Abissínia [...]" ¿I què succeeix amb Índia, Indo-xina, Algèria i altres colònies d'Anglaterra i França? El representant de la Comintern respon de la següent manera: "Els comunistes [...] exigeixen dels governos imperialistes dels anomenats estats burgesos democràtics l'augment immediat [sic], dràstic [!] del nivell de vida de les masses treballadores i la garantia d'amplis drets democràtics i llibertats a les colònies" (*Pravda*, núm. 70, 12 de març de 1939). En d'altres paraules, pel que fa a les colònies d'Anglaterra i França la Comintern es passà completament a la posició de Gandhi i de tota la burgesia colonial conciliadora. La Comintern renuncià totalment a la lluita revolucionària per la independència de l'Índia. "Exigeix" (de genolls) a l'imperialisme britànic la "garantia" de llibertats democràtiques per a l'Índia. Les paraules "augment immediat, dràstic del nivell de vida de les masses treballadores de les colònies" tenen un to especialment cínic i fals. El capitalisme modern (decadent, descompost, en desintegració) es veu, cada vegada més, impulsat a empitjorar la situació dels obrers de la mateixa metròpoli. ¿Com pot millorar la situació dels treballadors de les colònies, als que els extrau tot el suc possible a fi de mantenir el seu propi equilibri? La situació de les masses treballadores de les colònies sols podrà millorar quan enderroquen totalment l'imperialisme.

Però la internacional Comunista avançà més encara per aquest camí de traïció. Els comunistes, segons Manuilski, "subordinen la concreció del dret a la separació [...] a la necessitat de derrotar el feixisme". En d'altres paraules, si Anglaterra i França entren en la guerra per tal de preservar la seua possessió de les colònies, el poble indi haurà de recolzar els seus actuals amos, els imperialistes britànics. És a dir, no ha de vessar la seua sang en nom de la seua emancipació sinó per a preservar el domini de "la City" [districte financer de Londres] sobre l'Índia. I aquests canalles que es venen tan barat goson citar a Marx i Lenin! És que, de fet, el seu líder i mestre no és un altre que Stalin, el cap d'una nova aristocràcia burocràtica, el carnisser del Partit Bolxevic, l'estrangulador d'obriers i camperols.

En el cas que la burgesia índia es veja obligada a avançar, encara que siga un mil·límetre, en la lluita contra la dominació arbitrària de Gran Bretanya, el proletariat, naturalment, haurà de recolzar aqueix mil·límetre. Però el recolzarà amb els seus propis mètodes: actes massius, consignes audaces, vagues, manifestacions, activitats decididament combatives, segons la relació de forces i les circumstàncies existents. Precisament para això el proletariat ha de tenir les mans lliures. Al proletariat li és indispensable la independència total de la burgesia, sobretot per a influir sobre els camperols, el sector més nombrós de la població de l'Índia. Només el proletariat és capaç d'alçar un programa agrari audaç, revolucionari, d'alçar i arrossegar a desenes de milions de camperols i

dirigir-los en la lluita contra els opressors nadius i l'imperialisme britànic. L'aliança d'obrers i camperols pobres és l'única honesta, viable, per tal de garantir la victòria final de la revolució índia.

Els stalinistes dissimulen la seua política servil envers els imperialismes britànic, francès i nord-americà amb la fórmula del "front popular". Quina burla al poble! "Front popular" és només un nom nou per a aqueixa vella política l'essència de la qual resideix en la col·laboració de classes, en l'aliança entre el proletariat i la burgesia. En totes aqueixes aliances la direcció invariablement cau en mans de l'ala dreta, és a dir, de les classes propietàries. La burgesia índia, com ja ho diguérem, desitja el comerç pacífic, no la lluita. L'aliança amb la burgesia mena el proletariat a renegar de la lluita revolucionària contra l'imperialisme. La política d'aliança implica quedar-se estancat, contemporitzar, albergar falses esperances, involucrar-se en maniobres i intrigues inútils. La conseqüència d'aquesta política és que les masses obreres invariablement es desil·lusionen i els camperols li tornen l'esquena al proletariat i cauen en la apatia. La liquidació de la revolució alemanya, de la xinesa, de l'austríaca i de l'espanyola fou el resultat d'aquesta política d'aliances.^{vii viii}

El mateix perill amenaça també la revolució A l'Índia, on els stalinistes, amb el pretext del "front popular", estan aplicant una política de subordinació del proletariat a la burgesia. Açò significa, en la pràctica, rebutjar el programa agrari revolucionari, l'armament dels obrers, la lluita pel poder, la revolució.

Tots els problemes de l'època de pau existiran amb la mateixa força durant la guerra, només que s'expressaran en forma més aguda. En primer lloc, s'intensificarà en gran mesura l'explotació de les colònies. Les metròpolis no sols els trauran productes alimentaris i matèries primeres; també mobilitzaran a gran nombre d'esclaus colonials que hauran de morir en els camps de batalla en benefici dels seus amos. Mentrestant, la burgesia colonial soterrarà bé el morro en el pantà de les ordres de guerra i, naturalment, renunciarà a l'oposició en nom del patriotisme i els guanys. Gandhi ja està construint els fonaments d'aqueixa política.

Aquests cavallers repetiran incansablement: "Hem d'esperar pacientment que acabe la guerra; després Londres ens recompensarà per l'ajuda que li hem prestat". De fet, els imperialistes duplicaran i triplicaran l'explotació dels treballadors del seu país i especialment de les colònies per a recuperar-se dels desastres i la devastació de la guerra. En aquestes circumstàncies ni es pot mencionar noves reformes socials en les metròpolis o garanties de llibertat per a les colònies. Es duplicaran les cadenes de l'esclavitud; aqueixa serà la conseqüència inevitable de la guerra si les masses de l'Índia segueixen la política de Gandhi, els stalinistes i els seus amics.

No obstant, la guerra pot significar, tant per a l'Índia com per a les altres colònies, no una esclavitud redoblada sinó la llibertat total; la premissa per a aconseguir-ho és comptar amb una política revolucionària correcta. El poble indi ha de separar el seu destí, des d'ara mateix, de l'imperialisme britànic. Els opressors i els oprimits estan en bandes oposades de la trinxera. Cap classe d'ajuda als esclavistes! Al contrari, cal utilitzar les immenses dificultats que sorgiran amb l'esclat de la guerra per a assestar un colp mortal a les classes dominants. Així és com han d'actuar les classes i els pobles oprimits de tots els països, sense importar-los si els senyors imperialistes s'amaguen darrere de màscares democràtiques o feixistes.

Per tal d'aplicar aqueixa política és necessari un partit revolucionari que es recolze en l'avantguarda del proletariat. Aqueix partit no existeix encara en l'Índia. La Quarta Internacional ofereix per a la formació d'aquest partit el seu programa, la seua experiència, la seua col·laboració. Les condicions perquè es constituïska són: independència total de la democràcia imperialista, independència total de la Segona i la Tercera Internacional, independència total de la burgesia nacional índia.

En diversos països colonials i semicolonials ja hi ha seccions de la Quarta Internacional, i estan realitzant grans progressos.^{ix} Indiscutiblement, entre ells ocupa el primer lloc nostra secció de la Indoxina francesa, que té entaulada una lluita irreconciliable contra l'imperialisme francès i les mistificacions del "front popular". En *La Lutte*, periòdic dels obrers de Saigon, del 7 d'abril de 1939 llegim: "Els dirigents stalinistes han avançat un pas més en el camí de la traïció. Es van traure la careta de revolucionaris i es tornaren els campions de l'imperialisme; obertament es pronuncien en contra de l'emancipació dels pobles colonials oprimits." La seua valenta política revolucionària permeté als proletaris de Saigon, membres de la Quarta Internacional, obtenir una brillant victòria sobre el bloc format pel partit governant i els stalinistes en les eleccions realitzades a l'abril d'enguany.

Els obrers avançats de l'Índia britànica haurien d'aplicar la mateixa política. Hem de fer a una banda les falses esperances i rebutjar als falsos amics. Hem d'albergar esperances només en nosaltres mateixos, en les nostres forces revolucionàries. La lluita per la independència nacional, per una república índia independent, està indissolublement lligada amb la revolució agrària, amb la nacionalització dels bancs i els trusts, amb una quantitat d'altres mesures econòmiques que poden elevar el nivell de vida del país i fer a les masses treballadores ames dels seus destins. Només el proletariat, aliat amb els camperols, pot portar a terme aquestes tasques.

En la seua etapa inicial, el partit revolucionari, sens dubte, serà el nucli d'una

petitíssima minoria. En contrast amb d'altres partits, no obstant, tindrà una visió clara de la situació i avançarà sense temor cap al seu gran objectiu. És indispensable formar en tots els centres i ciutats industrials grups d'obrers que s'adherisquen a les posicions de la Quarta Internacional. Només es permetrà entrar-hi als intel·lectuals que s'han posat totalment de banda del proletariat. Aliens al sectarisme, els marxistes proletaris revolucionaris no es tancaran en si mateixos; han de participar en el treball dels sindicats, les societats educatives, el Partit Socialista del Congrés^x, i en general en totes les organitzacions de masses. En totes parts han de constituir l'ala d'extrema esquerra, ser un exemple de coratge en l'acció, explicar el seu programa de manera pacient i fraternal als obrers, camperols i intel·lectuals revolucionaris. Els esdeveniments imminents vindran en ajuda dels bolxevics leninistes indis, revelant a les masses la correcció de la seua línia. El partit creixerà ràpidament i es temperarà en el foc de la lluita. Permetem-me expressar-los les meues fermes esperances que la lluita revolucionària per l'emancipació de l'Índia s'entaularà sota les banderes de la Quarta Internacional.

Amb les meues salutacions més càlides i fraternals,

Lleó Trotski

ⁱ “Índia davant la guerra imperialista”, *New International* on aparegué amb el títol “Una carta oberta als treballadors de l'Índia”. *New International* fou la revista del Socialist Workers Party, la secció estadoundinca de la Quarta Internacional, fins abril de 1940 en què es feren càrrec d'ella Max Shachtman i els seus partidaris, que s'havien separat del SWP per a formar la seua pròpia organització. El SWP començà a publicar aleshores *Fourth International* nom que després es convertí en *International Socialist Review*.

ⁱⁱ Karl Marx (1818-1883) i Friederich Engels (1820-1895): els fundadors del socialisme científic i dirigent de la Primera Internacional (International Workingmen's Association) de 1864 a 1876. En els seus darrers anys, Engels fou també figura destacada de la jove Segona Internacional. Vladimir Ilich Lenin (1870-1924): restaurà el marxisme com a teoria i pràctica de la revolució en l'època de l'imperialisme, després que aquell va ser envilit pels oportunistes, revisionistes i fatalistes de la Segona Internacional. Inicià la tendència bolxevic que fou la primera en assenyalar el camí per a la construcció del tipus de partit que calia per tal de dirigir una revolució de la classe obrera. Dirigí la primera revolució obrera victoriosa en 1917 i fou primer cap del govern soviètic. Fundà la Internacional Comunista i ajudà a elaborar llurs principis, estratègia i tàctica. Preparà una lluita contra la burocratització del Partit Comunista rus i de l'estat soviètic però morí abans de poder portar-la a terme. Karl Liebknecht (1871-1919): socialdemòcrata alemany d'esqueres i antimilitarista. Fou el primer en votar contra els crèdits de guerra en el Reichstag en 1914. Empresonat per la seua activitat antibèlica de 1916 a 1918, fou després líder de l'aixecament de Berlín de 1919. Fou assassinat per oficials del govern en gener de 1919.

ⁱⁱⁱ Monadas Gandhi (1869-1948): dirigent del Congrés Nacional Indi, un moviment nacionalista que esdevingué el Partit del Congrés de l'Índia. Organitzà l'oposició massiva al govern britànic però insistí en els mètodes pacífics, no violents i en la resistència passiva.

^{iv} Partit Laborista Anglès: fundat en 1906; està afiliat a la Segona Internacional. El Partit Conservador, on *Tories*, sorgí en el segle XVIII del vell partit reialista de la guerra civil, els Cavallers. Anteriorment era el partit de l'aristocràcia; existeix en l'actualitat en Gran Bretanya com el partit de la classe governant, la burgesia.

^v Clement Attlee (1883-1967): líder del Partit Laborista Anglès després de Macdonald i primer ministre dels governs laboristes de 1945 a 1950. Sir Walter Citrine (1887-): fou secretari general del congrés dels sindicats

britànics des de 1926 a 1946. Fou armat cavaller pels seus serveis al capitalisme britànic en 1935 i esdevingué en baró el 1946.

^{vi} Dimitri Manuïlski (1883-1952). Com Trotski, havia estat membre del grup marxista independent que es fusionà amb el Partit Bolxevic en 1917. En la dècada del 20 recolzà la fracció de Stalin i ocupà el càrrec de secretari de la KOMINTERN des de 1931 a 1943. El congrés a què es refereix Trotski és el divuitè del Partit Comunista de la Unió Soviètica, celebrat en març de 1939.

^{vii} L'experiència de la revolució xinesa de 1925 a 1927 és de gran significació directa per a l'Índia. Els recomane forçament als revolucionaris indis la lectura de l'excel·lent llibre de Harold Isaacs *La tragèdia de la revolució xinesa* [Nota de L. Trotski]

^{viii} Les revolucions alemanya i austríaca a finals de la primera guerra mundial foren contingudes i derrotades per les coalicions de la socialdemocràcia amb sectors de la classe capitalista que estaven disposats a reemplaçar les seues monarquies per règims democràticoburgesos. La revolució xinesa de 1925-1927 fou ofegada en sang perquè els comunistes xinesos, per ordre de Moscou, ingressaren al Koumingtang (Partit del Poble), nacionalista burgès, que era dirigit per Chiang Kai-sehk. Subordinaren la revolució als interessos de la seua coalició amb el Kuomintang, que no tenia intenció de permetre la transformació social de Xina. (La referència de Trotski és a la primera edició del llibre de Isaacs; aquest, després, el rescrigué després de la seua ruptura amb el marxisme.

^{ix} Oposició d'Esquerra (bolxevics leninistes o "trotskistes"); formada en 1923 com fracció del partit Comunista rus. L'Oposició d'Esquerra Internacional es formà en 1930 com a fracció de la KOMINTERN amb l'objectiu de què aquesta retornés als principis revolucionaris. Després de què el Partit Comunista Alemany permeté que Hitler prengués el poder sense moure un dit, i el conjunt de la KOMINTERN fóra incapaç fins i tot d'avaluar la derrota, Trotski decidí que la KOMINTERN havia mort com a moviment revolucionari i que cali fundar una nova internacional revolucionària. La conferència de fundació de la Quarta Internacional es delebrà en París en setembre de 1938. (Veure *Documents of the Fourth International, The formative Years [1933-1940]*, Pathfinder Press, 1973.)

^x El Partit Socialista del Congrés fou l'ala Esquerra del Partit del Congrés, aleshores anomenat congrés Nacional indi, moviment nacionalista dirigit per Hohandas Gandhi. El PSC estava dirigit llavors per Jawaharlal Nehru i subhas Chandra Bose.